

पत्नीसंनृणं च सयोक्तायाः ॥७॥ पूर्वं हि विकल्पेन पत्न्या योक्तेण दीक्षणमुक्तम् (७. ४. ६) तत्र यदि योक्तेण पत्न्या दीक्षा कृता तदा पत्नी सयोक्ता भवति . तदा चेदमुच्यते सयाः पत्न्याः पंनं च न भवति . चकारेण कृतत्वादित्येतदनुकृष्यते ।

यज्ञमानभागश्च भक्षप्रतिषेधात् ॥८॥ दीक्षणीयादिषु संनिवर्तते भन्धात् तत्प्रतिषेधश्च तत्कार्ये द्रव्यान्तरस्य पयश्चादेर्विधानात् . इति पूर्वः पक्षः । सिद्धान्तमाह .

न कर्मगुणात् ॥९॥ दीक्षणीयादिषु यज्ञमानभागस्य निवृत्तिर्न भवति . कुतः कत्वात् कर्माङ्गत्वाच्च यज्ञमानभागस्य . यदि वृत्त्यर्थो यज्ञमानभागभक्षः स्यात्तदा निवर्तते स तु हविःशेषप्रतिपत्त्यर्थः भागं प्राश्नातीति भागस्य द्वितीयानिर्देशात् . अतः कत्वात् तदकरणे च शेषप्रतिपत्तिलोपेन कर्मणो वैगुण्यापत्तेर्यज्ञमानभागो न निवर्तते ।

उपसर्जनोर्ध्विश्चयति मदन्तीश्च व्रतवत् ॥१०॥ उपसर्जन्यधिश्चयणानन्तरमेवाध्वर्युव्रतवन्मदन्तीरधिंति . व्रतवदिति गार्हपत्ये दीक्षितस्य मदन्तीः दक्षिणाग्नौ तु पत्न्या इति (७. ४. २५-२६) । प्राप्तमप्युपसर्जन्यधिश्चयणं मदन्त्यधिश्चयणस्यावसरविधानार्थं पुनरिहोच्यते . मदन्तीः इति पत्नीयज्ञमानयोः क्रतोश्च दृष्टादृष्टकार्यार्थानामपां संज्ञा संव्यवहारार्था । एवं मदन्तीनामधिश्चयणं विधाय तासां प्रयोजनमाह .

आ मुष्टिविसर्गादुदकार्यस्ततः ॥११॥ अत्रान्तरदीक्षात ऊर्ध्वं मुष्टिविसर्गपर्यन्तं पत्नीयज्ञमानयोः कश्चन उदकार्यः उदकेनार्थः क्रवर्थो वा दृष्टो वादृष्टो वा स सर्वोऽपि ततः ताभ्यो मदन्तीभ्यः कर्तव्यः . अतः प्रणीताप्रणयनोपसर्जन्याचमनोदकोपस्पर्शनशौचादिकं यत्किंचिदुदकार्यम् तत्सर्वं ताभिर्मदन्तीभिरुक्षाभिरग्निः कर्तव्यम् . अत्र कठसूत्रे विशेषः . गार्हपत्ये तप्तानां दीक्षितस्योदकार्यो दक्षिणाग्नौ पत्न्या इति . मदी र्ध्वग्लपनयोरित्ययमनेकार्थो धातुः अत्र तापकृतऽएव ग्लपने द्रष्टव्यः मदन्त्यस्तापेन ग्लायत्य इत्यर्थः । आतिथ्यायामेव विशेषान्तरमाह .

कार्ष्मर्ममयाः परिधयः ॥१२॥ कार्ष्मर्यः श्रीपर्णी तन्मयाः ।

आश्ववालः प्रस्तरः ॥१३॥ अश्ववालसदृशा अश्ववालाः काशाः तन्मयः ।